

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 5 від 26 квітня 2024 р.

Голова Приймальної комісії,

Президент університету

Михайло ПОПЛАВСЬКИЙ

**ПРОГРАМА
СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ**

для здобуття освітнього ступеня бакалавра

на основі ПЗСО та НРК5

Обговорено і схвалено

на засіданні кафедри зв'язків з

громадськістю і журналістики

Протокол № 14 від 29.03.2024 р.

Пояснювальна записка

Відповідно до розділу VIII Правил прийому до Київського національного університету культури і мистецтв у 2024 році спеціальною умовою щодо участі у конкурсному відборі при вступі для здобуття вищої освіти на основі повної загальної середньої освіти є участь у конкурсному відборі за результатами співбесіди з можливістю зарахування на навчання на підставі отриманої позитивної оцінки; участь у конкурсному відборі на навчання за результатами співбесіди замість результатів НМТ.

Співбесіда – форма вступного випробування, яка передбачає оцінювання знань, умінь та навичок вступника з української літератури у передбачених Правилами прийому випадках.

Головною метою співбесіди є об'єктивне та неупереджене оцінювання рівня навчальних досягнень осіб, які закінчили загальноосвітній навчальний заклад і виявили бажання вступити до Київського національного університету культури і мистецтв.

Абітурієнти, які беруть участь у співбесіді з української літератури, повинні знати та уміти:

- розпізнавати стилі мовлення, визначати особливості кожного з них;
- аналізувати тексти різних стилів, типів і жанрів;
- розрізняти літературні види і жанри, співвідносити літературний твір з відповідними літературними напрямками;
- характеризувати літературних героїв;
- орієнтуватися в сюжетах літературних творів;
- визначати провідні мотиви ліричних творів;
- знаходити художні засоби;
- знати псевдоніми і справжні імена письменників, визначати їхнє місце в літературному процесі.

Програму співбесіди з української літератури розроблено з урахуванням чинних програм з української літератури для 5-11 класів та відповідно до програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з української мови і літератури (частина «Українська література»), здобутих на основі повної загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 26 червня 2018 року № 696.

Матеріал програми вступу абітурієнтів розподілено за такими розділами: «Усна народна творчість», «Давня українська література», «Література кінця XVIII - початку XX ст.», «Література XX ст.».

Співбесіда з української літератури відбувається в усній формі. Загальна кількість питань – 4.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ СПІВБЕСІДИ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Усна народна творчість

Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.

Пісні Марусі Чурай. «Віють вітри, віють буйні», «Засвіт встали козаченьки».

Історичні пісні. «Ой Морозе, Морозенку», «Чи не той то хміль». Тематика, образи, зміст народних дум і балад. «Дума про Марусю Богуславку». Балада «Ой летіла стріла».

Давня українська література

«Повість минулих літ» (уривки про заснування Києва, про помсту княгині Ольги).

«Слово про похід Ігорів»

Григорій Сковорода «Delibertate», «Всякому – звичай і права...», «Бджола та Шершень».

Література кінця XVIII початку XX ст.

Іван Котляревський. «Енеїда», «Наталка Полтавка».

Тарас Шевченко. «Катерина», «Кавказ», «Сон («У всякого своя доля;...»», «І мертвим, і живим, і ненарожденним...», «Заповіт».

Пантелеймон Куліш. «Чорна рада» – перший український історичний роман-хроніка.

Іван Нечуй-Левицький «Кайдашева сім'я» – соціально-побутова повість-хроніка. Реалізм твору, сучасна (вічна) актуальність проблеми батьків і дітей.

Панас Мирний. «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» – перший український соціально-психологічний роман.

“Театр корифеїв”. Іван Карпенко-Карий «Мартин Боруля».

Іван Франко. «Захар Беркут», «Чого являєшся мені у сні?..», «Мойсей» – один із вершинних творів І.Франка.

Література XX ст.

Михайло Коцюбинський. Психологічна новела «Intermezzo» з жанровими ознаками «поезії у прозі». Автобіографічна основа. Повість «Тіні забутих предків».

Василь Стефаник «Камінний хрест» – психологічне розкриття теми еміграції.

Ольга Кобилянська. Краса вільної душі, аристократизм духу як провідні мотиви новелі «Valse mélancolique».

Леся Українка. «Contra spem spero!», драма-феєрія «Лісова пісня». Фольклорно-міфологічна основа.

Микола Хвильовий. «Я (Романтика)» – новела про добро і зло в житті та в душі. Проблема внутрішнього роздвоєння людини між гуманізмом і фанатичною відданістю революції, між загальнолюдськими, вічними цінностями й політичною кон'юктурою.

Валер'ян Підмогильний. «Місто». Зображення «цілісної» людини: в єдності біологічного, духовного, соціального. Образ українського інтелігента.

Микола Куліш. «Мина Мазайло». Проблема готовності українського суспільства бути українським (на прикладі позиції, поведінки дійових осіб).

Олександр Олесь. «Чари ночі», «О слово рідне! Орле скутий!...».

Павло Тичина. «Пам'яті тридцяти», «Ви знаєте, як липа шелестить...», «О панно Інно...».

Максим Рильський. «У теплі дні збирання винограду...».

Володимир Сосюра. «Любіть Україну!».

Олександр Довженко. Історія написання кіноповісті «Зачарована Десна» (1942-1956), автобіографічна основа.

Андрій Малишко. «Пісня про рушник». Василь Симоненко. «Ти знаєш, що ти – людина?», «Задивляюсь у ... твої зіниці...», «Лебеді материнства».

Василь Голобородько. «Наша мова».

Григор Тютюнник. «Три зозулі з поклоном».

Василь Стус. «Господи, гніву пречистого...».

Іван Драч. «Балада про соняшник».

Дмитро Павличко. «Два кольори».

Ліна Костенко. «Страшні слова, коли вони мовчать...», «Маруся Чурай».

Твори українських письменників емігрантів

Іван Багряний. «Тигролови».

Євген Маланюк. «Уривок з поеми».

Програмні питання з української літератури, які виносяться на співбесіду

1. Загальна характеристика календарно-обрядових, суспільно-побутових і родинно-побутових пісень.
2. Тематика, образи й зміст народних дум і балад.
3. Біблійна основа творчості Г. Сковороди та його вчення про самопізнання і «сродну (споріднену) працю».
4. Аналіз послання «І мертвим, і живим, і ненарожденним...» Т. Шевченка.
5. Протистояння імперського режиму і вільнодумної, національно свідомої особистості («Сон», «Кавказ» Т. Шевченка).
6. Риси духовної й матеріальної культури українців у повісті І. Нечуя-Левицького «Кайдашева сім'я».
7. Проблема життєвого шляху героями роману «Хіба ревуть воли, як ясла повні?» Панаса Мирного.
8. Ідейно-художнє багатство філософської, громадянської та інтимної лірики Івана Франка.
9. «Мойсей» Івана Франка – філософська поема. Проаналізуйте образ головного героя.
10. «Intermezzo» М. Коцюбинського – яскравий зразок імпресіоністичної психологічної новели.
11. Кохання Івана та Марічки – найвище людське почуття (за повістю М. Коцюбинського «Тіні забутих предків»).
12. Василь Стефаник – новатор української новелістики. Психологічне розкриття теми еміграції в новелі «Камінний хрест».
13. Образ жінок-інтелектуалок у новелі «Valse mélancolique» О. Кобилянської.
14. Творчість Лесі Українки як видатне явище світової літератури (на прикладі вивчених творів).
15. «Чари ночі» Олександра Олеся – перлина інтимної лірики української поезії.
16. Художнє відтворення національно-визвольного пробудження народу, уславлення борців за вільну Україну («Пам'яті тридцяти» П. Тичини).
17. Проблема боротьби добра і зла у новелі «Я (Романтика)» Миколи Хвильового.
18. Літературне шістдесятництво.
19. Провідні мотиви лірики Дмитра Павличка (на прикладі вивчених поезій).
20. Любов до рідної мови і боротьба за її чистоту у п'єсі М. Куліша «Мина Мазайло».
21. Світ дитинства в кіноповісті «Зачарована Десна» Олександра Довженка.
22. Ідея єдності людини і природи в драмі-феєрії «Лісова пісня» Лесі Українки.
23. Образ любові як втілення високої християнської цінності в новелі Григора Тютюнника «Три зозулі з поклоном».
24. Образ Марусі Чурай з однойменного роману Ліни Костенко як втілення кращих рис українського народу.
25. Література українських письменників-емігрантів, аналіз творчості Є. Маланюка та І. Багряного.
26. «Тигролови» Івана Багряного – український пригодницький роман. Проблема свободи й боротьби за визволення.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Співбесіда складається із 4 питань, які оцінюються в 25 балів.

Максимальна кількість балів, яку можна набрати – 100.

Конкурсний бал за результатами вступних випробувань у формі співбесіди визначається за формулою: сума балів за кожне питання

$$(П1 + П2 + П3 + П4).$$

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗАВДАНЬ З УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Загальні вимоги (рекомендації) до виконання завдань:

- виявляти певний рівень обізнаності з теми, що розкривається;
- знати контекст, розумітися на процесах, які є основою виникнення певного літературного напрямку, течії, стилю або появи конкретного літературного твору;
- мати розвинений термінологічний апарат, доречно вживати термінологію щодо літературних напрямків, течій і стилів;
- будувати висловлювання певного обсягу, добираючи і впорядковуючи необхідний для реалізації задуму матеріал, аргументуючи свою точку зору;
- виразно відображати основну думку, диференціюючи матеріал на головний і другорядний;
- викладати матеріал логічно, послідовно;
- використовувати мовні засоби відповідно до комунікативного завдання, дотримуючись норм літературної мови;
- виявляти своє ставлення до предмета висловлювання;
- аргументувати висловлені думки;
- викладати матеріал виразно, доречно, виявляти багатство лексичних і граматичних засобів.

Завдання з української літератури оцінюють за критеріями:

Отримано правильну відповідь. Абітурієнт має ґрунтовні знання, коротко, виразно, оригінально формулює свою думку, може дібрати цікаві, влучні, дотепні, переконливі аргументи та приклади, творчо підходить до запропонованої теми. Обґрунтовано та ґрамотно проаналізовані явища літератури, поняття пов'язані з літературними стилями, течіями і напрямками, ґрунтовно і повно пояснена основна суть літературного твору.	25
Абітурієнт ґрунтовно і послідовно викладає матеріал, виявляє повне розуміння його змісту. Деякі з ключових моментів, які стосуються певного літературного стилю або напрямку, життя і творчості письменника, обґрунтовано недостатньо (можливі 1-2 неґрубі помилки, що не впливають на правильність подальшого ходу думки). Отримана відповідь може бути неправою або неповною.	20
Абітурієнт викладає основні положення з певної теми, але допускає деякі помилки та поодинокі недоліки в послідовності викладу матеріалу. Не дуже чітко орієнтується у творчості письменника, не може ґрунтовно проаналізувати ідею,	15

зміст та композицію певного літературного твору. Деякі з ключових моментів обгрунтовано недостатньо. Отримана відповідь може бути неправильною або неповною (пояснено правильно лише частину завдання).	
У правильній послідовності ходу пояснення питань немає деяких етапів. Ключові моменти пояснення не обгрунтовано. Абітурієнт погано орієнтується у літературних стилях та напрямках, у творчості письменника, не може здійснити аналіз художнього тексту. Отримана відповідь неправильна або питання пояснено не повністю.	10
У послідовності ходу пояснення є лише деякі етапи. Абітурієнт не орієнтується у літературних стилях, течіях та напрямках, у творчості письменника, не може проаналізувати художній твір чи його уривок. Ключові моменти питання не обгрунтовано. Отримана відповідь неправильна або питання пояснено не повністю.	5
Абітурієнт не приступив до відповіді або його відповідь не відповідає зазначеним вище критеріям.	0

Таблиця переведення балів співбесіди з Української літератури до шкали 100–200

Бал співбесіди	Бал за шкалою 100-200
5	100
6	101
7	103
8	105
9	107
10	109
11	111
12	112
13	113
14	114
15	115
16	116
17	117
18	118
19	119
20	120
21	121
22	122
23	123
24	124
25	125
26	126
27	127
28	128

Бал співбесіди	Бал за шкалою 100-200
29	129
30	130
31	131
32	132
33	133
34	134
35	135
36	136
37	137
38	138
39	139
40	140
41	141
42	142
43	143
44	144
45	145
46	146
47	147
48	148
49	149
50	150
51	151
52	152

Бал співбесіди	Бал за шкалою 100-200
53	153
54	154
55	155
56	156
57	157
58	158
59	159
60	160
61	161
62	162
63	163
64	164
65	165
66	166
67	167
68	168
69	169
70	170
71	171
72	172
73	173
74	174
75	175
76	176

Бал співбесіди	Бал за шкалою 100-200
77	177
78	178
79	179
80	180
81	181
82	182
83	183
84	184
85	185
86	186
87	187
88	188
89	189
90	190
91	191
92	192
93	193
94	194
95	195
96	196
97	197
98	198
99	199
100	200

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СПІВБЕСІДИ

1. Авраменко О.М., Блажко М.Б. Українська мова та література: довідник. Завдання в тестовій формі. І частина. Київ: Грамота, 2020. 496 с.
2. Авраменко О.М., Пахаренко В.І. Українська література: підручник для 10 кл. загальноосвітн. навч. закл. (рівень стандарту, академічний рівень). Київ: Грамота, 2010. 280 с.
3. Білецька О., Шумка М. Українська мова і література ЗНО 2024. Комплексна підготовка до ЗНО та ДПА. Тернопіль: Підручники і посібники, 2023. 752 с.
4. Витвицька С. Українська література ЗНО 2024. Комплексне видання. Тернопіль: Підручники і посібники, 2023. 480 с.
5. Данчук Ю., Василенко Ю. Моя українська вільна. Спілкуймося легко! Харків: Видавнича група «Основа», 2023. 192 с.
6. Куриліна О. Українська мова та література ЗНО 2024. Довідник + тести. Повний курс. Кам'янець-Подільський : Видавництво Абетка, 2023. 580 с.
7. Інтернет-ресурси:
 - <https://mova.gov.ua/>
 - <https://ccu.gov.ua/storinka-knygy/361-derzhavna-mova>
 - <https://prometheus.org.ua/zno/>
 - <https://osvita.ua/test/training/>
 - <http://osvita.ua/test/answers/ukr-mova.html>
 - <https://zno.osvita.ua/ukrainian/>
 - <https://courses.edera.com/courses/EdEra/ul02/U102/>
 - <https://ileam.org.ua/>
 - <https://www.youtube.com/user/znoua/featured>
 - <http://schoollit.com.ua/>